

Spoštovani g. predsedujoči, poslanke in poslanci ter drugi prisotni,

najprej bi rad poudaril, da Ministrstvo za pravosodje kot predlagatelj pozdravlja odločitev odbora za notranjo politiko, da se v zvezi s predlogom Kazenskega zakonika izvede javna predstavitev mnenj. Določbe Kazenskega zakonika vsake države namreč zadevajo tudi širšo javnost, zato je pomembno, da se ob tem izrazijo najrazličnejša mnenja.

Poudariti moram, da se Ministrstvo za pravosodje pisanja predloga novega KZ ni lotilo lahkomišlno, kot se morda očita v javnosti. Izdelani predlog temelji na ugotovitvah in predlogih 12 letnih razprav na raznih sodniških in drugih strokovnih posvetih ter na raziskovalnem projektu Sodobne usmeritve kazenskega materialnega prava, ki ga je za ministrstvo izdelala Pravna fakulteta v Ljubljani. Prav tako je bil zakon v medresorskem usklajevanju ter javni razpravi dlje od sprejemanja običajnih zakonov. Tekom usklajevanja so bile sprejete in vnešene praktično vse pripombe, ki so tekst predloga izboljšale ter bile v skladu s konceptom zakonika. K morebitnim dodatnim spremembam pa bo gotovo pripomogla tudi današnja predstavitev različnih mnenj.

V nadaljevanju bi rad predstavil nekatere novosti v novem predlogu Kazenskega zakonika:

Splošni del:

- S KZ-1 bo podana večja možnost prilagajanja sankcij storilcem kaznivih dejanj in bo tako podan tudi ugodnejši položaj za obsojence. Tako je v KZ-1 dana možnost izrekanja kazni v razponu od petnajstih do tridesetih let ter prestajanje kazni zapora na prostosti z delom v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti. Predvidena je tudi nadomestna kazen hišnega zapora za izrečene kazni zapora do šestih mesecev.
- Predlog novega KZ predvideva uvedbo kazni dosmrtnega zapora **kot izjemno možnost**. Rimski statut za kaznivo dejanje genocida, hudodelstva zoper človečnost, vojna hudodelstva in agresijo predvideva kazen dosmrtnega zapora, če je ta upravičen zaradi izjemne teže kaznivega dejanja in osebnih okoliščin storilca. V Zakonu o sodelovanju med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem je v 6. členu določeno, da sta državno tožilstvo in domače sodišče primarno pristojna za sojenje v primeru navedenih kaznivih dejanj. To pa pomeni, da po obstoječem KZ v Sloveniji ne bi mogli nikogar obsoditi na dosmrtni zapor, medtem, ko bi ga npr. v Republiki Nemčiji za isto kaznivo dejanje lahko. Menim, da gre pri tem za tako zavržna dejanja, da Slovenija pri njihovem kaznovanju ne sme zaostajati **za 24** drugimi evropskimi državami, ki tako kazen poznajo. Predlog novega KZ-1 kazen dosmrtnega zapora predvideva tudi za dve ali več kaznivih dejanj naklepnega odvzema življenja, za katera je predpisana kazen zapora do tridesetih let, pri čemer mora biti storilec obsojen za najmanj dve kaznivi dejanji v steku in sicer za vsako posamezno na kazen zapora tridesetih let.
- **T.i. Evidenca pedofilov:** v 84. členu je predvidena možnost dajanja podatkov o izbrisanih sodbah za t.i. pedofilska kazniva dejanja tistim ustanovam ali društvom, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo. Natančneje bo evidenca urejena v Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij.

Posebni del:

- Kazniva dejanja zoper človečnost: V tem poglavju se uvodoma predpisujejo tri značilna kazniva dejanja zoper človečnost, to je genocid, hudodelstvo zoper človečnost in vojno hudodelstvo. Kazniva dejanja so oblikovana v skladu z ratificiranim Rimskim statutom Mednarodnega kazenskega sodišča, ki v 6., 7. in 8. členu definirajo znake teh kaznivih dejanj. Drugi del v tem poglavju se nanaša na terorizem in s terorizmom povezanimi oblikami kaznivih dejanj. To poglavje obsega še nekatera kazniva dejanja zoper mednarodno pravo.

- Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost: V tem poglavju je prišlo do jasnejše razmejitve med kaznivim dejanjem posilstva in kaznivim dejanjem spolnega nasilja, kar je v praksi pogosto povzročalo različne pravne opredelitve.

Pri kaznivih dejanjih pedofilije se ne le pri nas, temveč tudi v svetu večkrat pojavljajo zahteve po strogem kaznovanju. Primerjalni pregled kaže, da za klasično kaznivo dejanje pedofilije, to je spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let, po Kazenskem zakoniku predpisana kazen ne odstopa od primerljivih držav. V Republiki Sloveniji bo po predlogu najvišja zagrožena kazen za to kaznivo dejanje 15 let zopora, vendar bodo izrečene kazni zaradi določitve instituta nadaljevanega kaznivega dejanja v tem okviru višje.

Kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost: v Kazenskem zakoniku je posebno poudarjeno varstvo pravic delavcev. Omembe vredna je posebna oblika kaznivega dejanja s področja kršitve pravic delavk, ki jim delodajalci preprečujejo, da bi v času zaposlitve zanosile ali rodile otroka. Prav tako bo kot posebno kaznivo dejanje sankcionirano šikaniranje na delovnem mestu, t.i. "mobbing". Pri kaznivem dejanju dela na črno, je sankcionirano zaposlovanje na črno, kadar se zaposluje delavce, ki niso dovolj usposobljeni za delo. Slednja kazniva dejanja se pojavljajo na primer pri zaposlitvi varnostnikov, redarjev, detektivov, zdravstvenega osebja, gasilcev, reševalcev itd. (primer Global)

Kazniva dejanja zoper gospodarstvo: Posebej so inkriminirani primeri zlorabe monopolnega položaja, goljufij na škodo Evropske unije, tržnih manipulacij, uporabe bančnih, kreditnih in drugih kartic, pridobljenih z napravami za preslikovanje na bančnih avtomatih. Predvidene so tudi vse možne oblike korupcije, tako v gospodarstvu kot tudi v zvezi z uradnimi osebami in javnimi uslužbenci.

Kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine: Predlog KZ-1 zajema vse oblike obremenjevanja in uničenja okolja. V predlogu je opredeljeno novo kaznivo dejanje onesnaženja morja in voda z ladij. Vsa kazniva dejanja tega poglavja so že sedaj usklajena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o kazenskopravnem varstvu okolje, katere sprejem sodi v čas slovenskega predsedovanja Svetu EU. Prvič je sankcionirana tudi kritična obremenitev okolja s hrupom ali svetlobo.

Kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa: z novim kaznivim dejanjem so določene oblike predrzne vožnje, vožnje v hudo alkoholiziranem stanju, pod vplivom mamil ali drugih psihoaktivnih snovi.

Ostalo: v novem kazenskem zakoniku je oblikovanih tudi več novih kaznivih dejanj kot so na primer mučenje, oviranje pravosodja, zloraba izvršbe, tržno ponujanje doktorskih disertacij in drugih nalog.

Naj na koncu poudarim, da bo s predlaganim Kazenskim zakonikom prvič v samostojni Sloveniji uveden nov koncept kazenskega prava, ki bo usmerjen bolj v evropsko okolje kot v lastno preteklost. Ker te prenovitve ni moč doseči zgolj s spremembami in dopolnitvami obstoječih določb, marveč je treba cele normativne sklope izločati ali jih dodajati oziroma jih premeščati, je potrebna popolna prenumeracija, le-to pa se lahko doseže le z izdajo novega zakona. Vseh sprememb v predlogu novega Kazenskega zakonika je napram obstoječemu skoraj 65%, kar v skladu z mnenjem Službe Vlade RS za zakonodajo terja izdajo novega zakona.